

LİTERATÜR TEMELLİ BİR ARAŞTIRMA: TÜRKÇE ÖĞRETİMİNİN SORUNLARI*

A RESEARCH BASED LITERATURE: PROBLEMS OF TURKISH TEACHING

Sinem YANBIYIK¹ ve Fatih YILMAZ²

¹ Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat Türkiye, Email: sinem.yanbiyik@gop.edu.tr

² Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat Türkiye, Email: fatih.yilmaz@gop.edu.tr

Öz

Eğitim öğretim ortamlarının temeli olarak nitelendirebileceğimiz Türkçe dersi, bugün hak ettiği özeni ve titizliği görememektedir. Ana dilin öğrenimindeki eksikliklerin, öğrencilerin diğer derslerde de başarılı olmasını zorlaştırdığı söylenebilir. Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunları ele alan bu araştırmanın amacı, konu ile ilgili yapılan çalışmaların bir kısmının incelenerek Türkçe öğretiminin sorunlarını belirli başlıklar altında toplamaktır. Araştırmada tarama modeli kullanılmış ve tarama sonucu sorunlar belirli kategorilere ayrılmıştır. Yapılan literatür incelemesi sonucunda Türkçe öğretiminin sorunlarının; öğretim programından, ders kitaplarından, öğretmenlerden ve diğer birtakım hususlardan kaynaklandığı görülmüştür. Ayrıca bu çalışmada mevcut sorunlara çözüm olarak; öğretim programının yeniden düzenlenmesi, ders kitaplarındaki görsellerin öğrenciye uygun hale getirilmesi, öğretilen konuların öğrenci seviyesine uygun olmasının sağlanması, öğretmenlerimize Türkçe öğretimine yönelik hizmet içi eğitimin verilmesi gibi çeşitli öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretimi, Türkçe öğretiminin sorunları, yapılandırmacı yaklaşım, Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunların kaynağı.

Abstract

Today, Turkish lesson can be described as fundamental of educational environment but unfortunately, can not see care and diligence it has been deserves. It can be said that because of insufficiency in the education of native language, the students slog on the other lessons. The purpose of this study, examining the work has been done on the subject to collect the problems of Turkish education under the certain headings while interested in this research related to the problems encountered in teaching Turkish. Screening model has been used in this study and as a result of thes can, problems are divided into the specific categories. As a result of the literature review, the problems of the Turkish education; which have been observed due to the education programs, textbooks, teachers and a number of other matters. Also, at this study various proposals have been expressed that as a solution to these problems; such as there organization of the education program, visual in the textbook to be made available for the students, ensuring that the topic staught according to the student's level and to be given internal-service training to our teachers about on the teaching of the Turkish.

Keywords: Turkish teaching, problems of Turkish teaching, constructivist approach, source of problems at Turkish teaching.

*Bu araştırma 29 Mayıs 2015 tarihinde "Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı"nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Giriş

Günümüz Türkiye'sinin en önemli sorunlarından biri anadilimize gereken önemin verilmemesidir. Bu durumun neticesinde anadilimiz özünden uzaklaşmakta ve yozlaşmaya maruz kalmaktadır. Okullarda yürütülen Türkçe derslerinden etkili sonuçlar elde edilememesi, anadilimize gereken önemin verilmediğinin göstergesi olarak söylenebilir. Bir milletin kültürel olarak ayakta kalması, anadilinin korunması ve yaşatılması ile doğrudan ilgilidir. Türkçemizin hak ettiği değeri görmesi elbette ki Türkçe derslerinin öğretmenler tarafından özenle ve titizlikle yürütülmesine bağlıdır.

Türkçe eğitimcilerinin öncelikli sorumluluğu, öğrencilerin dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini bilimsel bir anlayışla planlı bir biçimde geliştirmek, onlara Türk dilini doğru ve bilinçli kullanma duyarlılığı ve alışkanlığı kazandırmaktır. Bu sorumluluğun yerine getirilmesi Türkçe öğretiminin etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi ile olanaklıdır (Sever, 2003: s.28). Demirel (2011: s.50), bireyin toplumsallaşması ve kültürlenmenin en önemli basamağı olan ilköğretim kademesinde öğrencilerin iletişim kurma, toplumsallaşma ve çevresiyle anlaşma gibi becerilerin temel gereği olan anadili öğretiminin gerçekleşmesinde Türkçe dersinin oldukça önemli olduğunu belirtmiştir.

Temel özellikleri bakımından dünyanın hiçbir dili ile örtüşmeyen ve fonetik bir alfabeyle okunup yazılan Türkçe'nin ana dili olarak eğitimi ve öğretimi tamamen kendine özgü bir süreç olarak görülmelidir (Yapıcı & Demir, 2007: s.182). Bu gereklilik, eğitim programcılarının da sahip oldukları bir farkındalık durumudur. Nitekim yenilenen Türkçe öğretim programında ana dili eğitimi ile ilgili gelişmeler gözlenmiştir. 2005 yılında hazırlanan programdaki yapılandırmacı yaklaşım ile Türkçe öğretimine yeni bir ivme ya da anlayış kazandırılmıştır. Bu kurama göre öğretim; öğrencilere önceden belirlenmiş bir içeriğin doğrudan aktarılması değil, öğrenmenin kolaylaştırılması, öğrenme işinde öğrenciye dış dünyaya ilişkin kendi bireysel bilgi, anlam ya da yorumlarını yapılandırması için yardım edilmesi sürecidir (Biggs, 1989 & Jonassen,1991; Akt. Şahin, 2007: s.285). Yapılandırmacılığa göre bilgiyi yapılandırma gereksinimi bireyin çevresiyle etkileşimi sırasında geçirdiği yaşantılardan anlam çıkarmaya çalışırken oluşur (Sabancı, 2008; Akt. Arslan vd., 2010: s.86). Yapılandırmacı anlayışa sahip öğretmen bireye uygun etkinlikler yaratma öğrenenlerin hem birbiri ile hem de kendisi ile iletişim kurmalarını cesaretlendirme, işbirliğine teşvik etme, öğrenenlerin fikir ve sorularını açıkça ifade edecekleri ortamları oluşturma gibi rolleri yerine getirir (Brooks & Brooks,1999; Akt. Şahin, 2007: s.288).

Yapılandırmacı sisteme göre hazırlanan yeni Türkçe Öğretim Programı öğrenciyi aktif hale getiren ve öğrencinin zihinsel becerilerini geliştirmeyi amaçlayan disiplinler arası bir anlayışla hazırlanmıştır. Ayrıca bu program, zihinsel becerilerin yanı sıra öğrencinin sosyal becerilerini de geliştirmeyi hedeflemektedir (Onan, 2013: s.113). Akyol (2007: s.32) ‘ a göre yapılandırmacı öğretim programı Türkçe öğretimine şu yenilikleri getirmiştir:

- Metinlerin öğretiminde tematik yaklaşım benimsenmiştir.
- İlk okuma yazma öğretiminde cümle çözümleme yöntemi bırakılarak ses temelli cümle yöntemi getirilmiştir.
- Metin içi, metin dışı ve metinler arası anlam kurma kavramları ön plana çıkmıştır.
- Metinler sınıflandırılmıştır.
- Türkçe öğretiminde temel becerilere yer verilmiştir.
- Etkinlikler ağırlık kazanmıştır.
- Sürece dayalı değerlendirmeye ağırlık verilmiştir.
- Metin okunmadan önce kelime çalışmalarına yer verilmiştir.

Yapılan araştırmalar neticesinde Türkçe derslerindeki başarı düzeyinin düşük olması, söz konusu yeniliklerin temel sebebi olarak gösterilebilir. 1986 ÖSYM Birinci Basamak Sınavlarında 40 bine yakın öğrencinin sıfır düzeyinde puan almış olması Türkiye’de anadili eğitiminin ne düzeyde yapıldığının göstergesidir (Kavcar, 1994; Akt. Çelebi, 2006: s.300). Ayrıca 40 ülkedeki eğitim düzeyinin 15 yaşındaki öğrencilerin başarı düzeylerinin dikkate alınmasıyla değerlendirildiği OECD PISA anketinin sonuçlarına göre de anadili eğitiminde sorunlar bulunduğu görülmüştür. (Savran, 2004; Akt. Arslan vd. 2010: s.86). Bu sorunların yıllardan beri çözülememesinin yanı sıra her yıl bir yenisini daha ortaya çıkmaktadır (Çelebi, 2006: s.285). Onan (2013: s.129)’ a göre bu sorunlar Türkçe Öğretim Programı’na temel teşkil eden yapılandırmacı yaklaşımın niteliğinden değil, bu yaklaşımın uygulama sürecini oluşturan öğretmen yetiştirme, akademik çalışmaların niteliği ve ders kitaplarıyla ilgili hususlardan kaynaklanmaktadır. Susar (2001: s.53) ‘a göre ilköğretimden yükseköğretime kadar Türkçe dersinde görülen verimsizliğin sebebi öğrenme-öğretme sürecinden ve bu süreci etkileyen unsurlardan kaynaklanmaktadır. Bölükbaşı ve Sarıbaş (2011: s.20), Türkçe öğretiminin sorunlarını; öğretim programı, okutulan kitaplar, öğretim yöntemleri, ilgili kurumlar, öğretmenler ve öğrenciler gibi faktörlere dayandırmaktadır. Arslan vd. (2010: s.86) ise bu sorunlardan çoğunun geleneksel olarak nitelenen öğretim yöntemlerinden

kaynaklandığını belirtmişlerdir. Bu sorunların tam olarak çözüme kavuşturulamaması, ilköğretimden üniversite sıralarına kadar öğrencilerin dili tam ve doğru olarak kullanamamaları sonucunu doğurmaktadır. Üniversite öğrencilerine sözlü ve yazılı anlatım dersleri adı altında zaten aldıkları temel dil becerileri eğitiminin tekrar verilmesi bile bu konudaki sorunların varlığına işarettir (Özdemir 2011; s.85).

Bu araştırmada Türkçe öğretiminin sorunları, mevcut literatürün bir kısmının incelenmesi yoluyla ortaya konulmuştur. Araştırmada öznel bir gruplandırma yoluna gidilmiş ve Türkçe öğretiminin sorunları; öğretim programından kaynaklanan sorunlar, ders kitaplarından kaynaklanan sorunlar, öğretmenden kaynaklanan sorunlar ve diğer unsurlardan kaynaklanan sorunlar olarak farklı başlıklar altında ele alınmıştır (Civelek, 2011; Katrancı& Uygun, 2011).

Çalışmada kaynak olarak 20 makale [*Türkçe Öğretiminin Sorunları*, Alyılmaz, C. (2010); *Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı ve Türkçe Öğretimi*, Arslan, A. 2009; *İlköğretim Birinci Kademe (1,2,3. Sınıf) Türkçe Öğretimi Sorunları*, Bölükbaşı, C., Sarıbaş, M. (2011); *İlköğretim 4-5. Sınıflarda Türkçe Öğretiminde Yaşanan Sorunlar*, Civelek, A. (2011); *Anadili Olan Türkçenin Öğretimi ve Sorunları*, Demir, C., Yapıcı, M. (2007); *İlköğretim Birinci Kademe Türkçe Öğretim Sorunları ve Bu Sorunların Çözüm Yolları*, Demirel, Ö. (2011); *Testlerden Etkinliklere Türkçe Öğretimi*, Güneş, F. (2012); *Türkçe Öğretiminde Öğretmen Boyutunda Karşılaşılan Sorunlar ve Bunun Öğretmen Performansına Etkileri*, Susar, F. (2001); *Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri*, Uygun, M., Katrancı, M. (2011); *İlköğretim 3. Sınıflarda Türkçe Dersi Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Görüşlerine Göre Belirlenmesi*, Yalar, T. (2010); *Türkçe Öğretim Programı; Yenilikler ve Sorunlar*, Akyol, H. (2007); *Türkiye’de Anadili Eğitimi ve Yabancı Dil Öğretimi*, Çelebi, M.D. (2006); *Yeni İlköğretim 1. Kademe Türkçe Programının Değerlendirilmesi*, Şahin, İ. (2007); *Üniversitelerde Türkçe Öğretimi Sorunları*, Özdemir, O. (2011); *Türkçe Dersi Öğretim Programı Dinleme/İzleme Alanı Amaç ve Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*, Yıldırım, F., Er, O. (2013); *Anlatma Becerileri Açısından “Türkçe Dersi Öğretim Programı (6,7,8. Sınıflar)” na Eleştirel Bir Bakış*, Güzel, A., Karadağ, Ö. (2013); *İnternet Yoluyla Türkçe Öğretimi ve Sorunları*, Yücer, S. (2011); *İlkokullarda Türkçe Öğretimi ve Sorunları*, Demirel, Ö. (1992); *Türkçe Öğretimi Programında Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri*, Kırmızı, F., Akkaya, N. (2009); *Türkçe Dersinde Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımının Uygulanmasına İlişkin Yönetici Görüşleri*, Arslan A., Orhan, S., Kırbas, A. (2010)], 3 bildiri, [*Türkçe Eğitimi Alanında Yaşanan Sorunların Lisansüstü Tezlerle Dayalı Olarak Belirlenmesi*, Girmen, P.,

Kaya, M.F., Bayrak, E. (2010); Anadili Öğretiminde Çağdaş Eğilimler, Büyükkurt, G. (1993); Anadili ve Yabancı Dil Öğretimi, Bear, J. (1993)] ve 2 kitaptan [Türkçe Öğretimi El Kitabı, Güzel, A., Karatay, H. (2013); Özel Eğitim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi, Calp, M. (2010)] yararlanılmıştır.

Araştırmanın amacı, Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunların, konu ile ilgili yapılan araştırmaların incelenmesi yoluyla çeşitli başlıklar altında ortaya konulmasıdır. Araştırma, Türkçe öğretimi sorunlarının belli kategorilere ayrılarak ayrıntılı şekilde incelenmesi ve ilgili literatürün bir sentezi niteliğini taşıması sebebiyle diğer araştırmacılara kaynak ve öğretmenlere rehber görevi görmesi açısından önem taşımaktadır.

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniğinin kullanıldığı bir durum çalışmasıdır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım& Şimşek, 2005: s.187). Bunun yanı sıra ilgili çalışmalar incelenerek elde edilen bulgular belirli başlıklar altında toplanarak yorumlanmıştır. Türkçe öğretiminin sorunlarını sınıflandırmak, farklı araştırmaların ilgili konuya ilişkin bulgularını ortaya koymak açısından daha doğru olacaktır..

Programdan Kaynaklanan Sorunlar

Öğretim programı; bir faaliyet ile ilgili arzu edilen amaçlara ulaşabilmemiz için gerekli stratejilerin bulunduğu bir plan ya da yazılı metin olarak düşünülebilir. Birçok davranışçı ve sistem yaklaşımçı kişiler bu tanımlamayı benimsemişlerdir. Örneğin, Saylor, eğitim programını "bireyin eğitilmesinde, öğrenme yaşantılarını içeren bir plan" olarak tanımlamaktadır (Ornstein ve Hunkins, 1988; Akt. Bulut, 2006: s. 8). Eğitim- öğretim ortamlarının kılavuzu olarak nitelendirilen öğretim programı ile ilgili literatürde pek çok görüşe rastlamak mümkündür. Güzel ve Karadağ (2013: s.45), bir öğretim programının; hedeflediği alandaki öğrencilerin kısa ve uzun vadede sahip olması gereken becerilerini öğretilmesi, bu becerilerin kişilere kazandırılmasının geçerli yollarını öğretmenlere sunabilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Allwright (1991) ise öğretim programı ile ilgili şu ifadelerle yer vermiştir; "Okullarda anadili öğretimi sınıf ortamında öğretimsel bir süreçte gerçekleştirilmektedir. Bu süreçte de program, yöntem ve sınıf iklimi anadili derslerinin önemli değişkenleri olarak göze çarpmaktadır (Büyükkurt, 1993: s.30).

Öğretim programlarının eğitim ve öğretimin yapıldığı tüm ortamlarda yol gösterici nitelikte olduğu araştırmacılar ve eğitimciler tarafından kabul edilen bir olgudur. Bu bağlamda ana dili

eğitimine beklenen titizlik ve özenin gösterilebilmesi adına öğretim programında bazı değişikliklere gidilmesi gerektiği öngörülmüştür. Yapılan değişiklikler incelendiğinde 2005-2006 yılından itibaren uygulanmak üzere kabul edilen yeni Türkçe öğretim programı; dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu ile ilgili temel becerilerin geliştirilmesinin yanı sıra metinler arası düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerin de geliştirilmesini temel hedef olarak görmektedir (Şahin, 2007: s.293). Yenilenen öğretim programının eğitim öğretim ortamlarında hayata geçirilmesi Türkçe derslerinin verim ve başarısının artması yönünde bir katkı sağlayamamıştır. Bu açıdan bakıldığında, ana dilindeki başarısızlığın öğretim programındaki bazı hata ve eksikliklerden kaynaklandığı söylenebilir.

Türkçe öğretim programından kaynaklanan sorunlar incelendiğinde, Alyılmaz (2010: s.744)'ın yaptığı araştırma bulgularına göre programda sürekliliğin sağlanamaması, öğrenme alanlarının dengeli bir dağılım izlememesi, kazanımların hazırlanmasında öğrencinin gelişim düzeylerinin gözetenilmemiş olması, farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin göz önünde bulundurulmaması, milli ve manevi değerlere yeterince yer verilmemesi gibi sorunlar ortaya konulmuştur.

Civelek (2011: s.30) ise programın temel amaçları olan okuma, dinleme, konuşma, yazma olarak ifade edilen dört temel dil becerisinin öğretmen ve yöneticilerin çoğu tarafından teorik bulunduğunu, uygulanabilme düzeyleri bakımından yeterli olmadığını belirtmiştir.

Yapıcı ve Demir (2007: s.187), ana dili olan Türkçe Öğretimi ve Sorunları adlı araştırmasında programa yönelik sorunları şu açıklamasıyla anlatmıştır;

Anadili eğitim ve öğretim programı ülke koşullarını dikkate almadan yapılamaz. Ülke koşullarına uygun bir programın sorunlarla örtüşmesi ve bu sorunlara orta ve uzun vadede çözüm getirecek nitelikte olması gerekir. Yeni Türkçe öğretim programlarına konulmuş hedeflerden bir kısmının düzey üstü olduğunu görüyoruz. Bu hedefler, resmi dilin öğretiminde ve kullanımında hiçbir sorun yaşamayan gelişmiş ülkelerin müfredat programından Türkçeye transfer edilmiş gibi iğreti durmaktadır.

Bu açıklamadan yola çıkarak günümüz Türkiye'sinin taşra bölgelerindeki mağduriyet ve imkânsızlıkların mevcut Türkçe öğretim programının ulaşmak istediği hedefleri karşılamaya elverişli olmadığı söylenebilir.

Ayrıca kazanım sayısının fazla olması, okul dışı etkinliklerin uygulanamaması, dil bilgisi kazanımlarının yetersiz olması, bazı yöntem ve tekniklerin uygulanamaması, bir takım kavramların öğrenci seviyesinin üstünde olması ve tema sayısının fazla olması gibi sorunlar Katrancı ve Uygun (2011: s.261)'un yaptıkları çalışmada elde ettiği bulgulardan bazılarıdır.

Girmen, Kaya ve Bayrak (2010: s.135), Türkçe öğretim programının değerlendirilmesi sonucunda elde ettikleri sorunları; hizmet içi eğitimin eksikliğinden, fiziki ortamdan, kitaplardan, “Okuma Sevgisi ve Alışkanlığı” kazandırmaya yönelik becerilere yer verilmemesinden, birleştirilmiş sınıflarda öğrenme-öğretme sürecinin düzenlenmesine dair herhangi bir açıklamanın bulunmamasından kaynaklanan sorunlar olarak sıralamışlardır.

Yalar (2010: s.34), ise yaptığı çalışmada Türkçe öğretim programının sorunlarını uygulama bazında ele alarak bu sorunları; sınıf mevcutlarının fazla olması, öğrencilere yeteri kadar zaman ayrılamaması, konu etkinliklerinin ayrıntılı olmasından dolayı konuların zamanında bitirilememesi olarak sıralamıştır.

Kırmızı ve Akkaya (2009; s.53)’nin “Türkçe Öğretimi Programında Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri” adlı çalışmalarının sonucuna göre öğretmenler programda yer alan yöntem ve yaklaşımlar hakkında yeterince bilgileri olmadığını dile getirmişlerdir. Aynı zamanda materyal kullanımı konusunda da eksiklikleri olduğunu belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra Doğan (2010)’ın yaptığı araştırma sonuçlarına göre; öğretmenlerin çalıştıkları kurum açısından 2005 yılı ilköğretim programına bakış açılarında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Özel ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin puanlarının devlet ilkokullarında görev yapan öğretmenlerin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır (Yıldırım & Er, 2013: s.247). Bu durumda programın uygulanabilmesinin fiziki şartlara ve maddi imkânlarla bağlılık gösterdiği söylenebilir.

Yapılan araştırmaların ortak bir sentezi olarak bakıldığında Türkçe öğretiminin uygulanan programdan kaynaklanan sorunları;

- Öğrenme alanlarının dengeli olmaması,
- Kazanımların hazırlanmasında öğrenci düzeylerinin göz önüne alınmaması,
- Dört temel dil becerisinin uygulama bakımından yeterli olmaması,
- Farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin dikkate alınmaması,
- Kazanımların öğrenci seviyesine uygun olmaması,
- Bazı kavramların öğrenci seviyesinin üstünde olması,
- Tema sayısının fazla olmaması,
- Okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırmaya yönelik becerilere ve milli, manevi değerlere yeterince yer verilmemesi olarak özetlenebilir.

Ders Kitaplarından Kaynaklanan Sorunlar

Ders kitapları eğitim-öğretimde en önemli kaynaklardan biridir. Bu yönüyle eğitim-öğretim amaçlarının, kazanımlarının gerçekleştirilmesinde ders kitaplarının rolü büyüktür. Semerci (2004), ders kitaplarının önemini, “Türkçe öğretiminin en etkili aracı öğretmendir. Öğretmenin kullandığı en etkili araç da ders kitabıdır.” şeklinde açıklamıştır (Bölükbaşı & Sarıbaş 2011: s.20). Türkçe dersinin amaçları ile öğrenme alanları ve sınıflara göre kazanımların gerçekleştirilmesinde Türkçe ders kitapları büyük bir görev üstlenmektedir (Keklik,2008: s.1). Diğer işlevlerinin yanında kitaplar, öğrencilere yeni kelimelerin kazandırılmasında en başat unsurlardandır. Bu bağlamda kitaplar aracılığıyla öğrenciye kazandırılması hedeflenen kelimelerin, eğitim seviyesine göre önceden belirlenmesi ve kademeli olarak metinlere yerleştirilmesi gerekmektedir.

Bölükbaşı ve Sarıbaş (2011: s.23)’ın yaptıkları araştırmanın sonuçlarına göre Türkçe öğretiminde ders kitaplarından kaynaklanan sorunlar; ders kitaplarının öğrencilerin dikkatini çekmemesi, bazı konuların öğrenci seviyesine uygun olmaması, yeterince sağlam olmaması, kullanılan bazı resimlerin metinle ilişkilendirilememesi ve etkinliklerin ayrıntılı olması sebebiyle zaman probleminin yaşanması olarak sıralanabilir. Alyılmaz (2010: s.744), ders kitapları ile ilgili sorunları; metinlerin uzun olması, etkinliklerin öğrenme alanlarına orantılı bir dağılım izlememesi ve farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere hitap etmemesi, kılavuz kitaplarda yer alan çalışmaların kavratma amacı taşımaması, Türkçe öğretimi ile ilgili yazılan kaynakların kuramsal boyutta kalması olarak özetlemiştir.

Benzer şekilde Keklik (2008: s.5), araştırmasında ders kitaplarının öğrencinin kelime hazinesini geliştirici nitelikte olmadığını belirtmiştir. Bunun yanı sıra okul sözlükleri ile ders kitapları arasında doğrudan bir ilişki olması ve öğretilecek kavramlar belirlendikten sonra ders kitaplarının hazırlanması gerektiğine değinmiş, ülkemizde önce ders kitaplarının daha sonra sözlüklerin hazırlandığını ifade etmiştir. Calp (2010: s.362), ders kitaplarının görüntülü, resimli, fotoğraflı hale getirilmesinin doğru anlamayı ve geniş düşünmeyi sağladığını, öğrenmeyi çabuklaştırdığını ve öğrenilenlerin uzun süre hafızada kalmasına yardım ettiğini belirtmiştir. Ayrıca kitaplardaki konuların azaltılması, öğrencinin kıyaslama, karşılaştırma, tartışma ve eleştiri gücünü geliştirecek biçimde düzenlenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Girmen v.d. (2010: s.135), ders kitaplarından kaynaklanan sorunları, metinlerden kaynaklanan sorunlar, etkinliklerin yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar ve görsellerden kaynaklanan sorunlar olarak özetlemiştir. Ayrıca Kırmızı ve Akkaya (2009; s.53)’nın yaptıkları çalışmaya

göre öğretmenler, ders kitapları ile ilgili sorunlarının okuma metinlerinin çok uzun olması yönünde olduğunu belirtmişlerdir.

Görüldüğü gibi Türkçe öğretimindeki başarısızlığın sebeplerinden biri olan ders kitapları ile ilgili literatürde birçok soruna rastlanmıştır. Söz konusu sorunlar;

- Ders kitaplarının ilgi çekici olmaması,
- Bazı konuların öğrenci seviyesine uygun olmaması,
- Görsellerin metinle ilişkilendirilememesi,
- Metinlerin uzun olması,
- Etkinliklerin dağılımının orantısız olması,
- Farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere hitap etmemesi,
- Kelime hazinesi geliştirme çalışmalarının yetersiz olması gibi maddeleri kapsamaktadır.

Öğretmenden Kaynaklanan Sorunlar

Anadilimizin öğretimindeki en önemli etkenlerden biri de şüphesiz ki öğretmenlerimizdir. Sever (1997)' e göre Türk eğitim sisteminde bireylere dilsel becerilerin kazandırılması görevi Türkçe dersi ve öğretmenlerine verilmiştir (Şahin, 2007: s.292). Calp (2010: s.11), okul başarısı ile dil becerisi arasında doğrudan bir ilişki bulunmadığını, bu sebeple dil becerilerinin kazandırılmasında Türkçe öğretmenlerinin birinci derecede etkili olduğunu ifade etmektedir. Nitelikli bir Türkçe öğretimi için öğretmenin öncelikle yeterli alan bilgisinin olması gerekir. Aynı zamanda öğretmen, gerekli öğretim yöntem, teknik bilgisine sahip olmalı ve bunları doğru bir şekilde kullanabilmelidir.

Öğretmenlerin bu bilgi ve becerilere sahip olmasına rağmen en çok sorun yaşadığı alan, Türkçe öğretiminin temelini oluşturan ilk okuma ve yazma konusudur. İlk okuma ve yazma yöntemine ilişkin Bölükbaşı ve Sarıbaş (2011: s.22), MEB'in tek bir yöntem üzerinde dayatma yapmaması, öğretmenlere inisiyatif tanınması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin Türkçe öğretimi yaparken yapılandırmacılık, çoklu zekâ ve aktif öğrenme yaklaşımları hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi olmamaları Yalar (2010: s.35)'in araştırma sonucunda ortaya çıkardığı öğretmen kaynaklı sorunlardandır.

Türkçe öğretimi konusunda ilkokul öğretmenlerinin payı öğrencilerin sağlam bir temel atabilmeleri açısından çok büyüktür. Bu yüzden ilkokul öğretmenlerinin bir Türkçe öğretmeni kadar alan bilgisine sahip olması gerekmektedir (Kavcar, 1998; Akt. Susar, 2001). Onan (2013: s.117), fakültelerin sınıf öğretmenliği bölümlerinin ana dili öğretimi konusunda kendi içinde uzmanlaşması gerektiğini belirtmiştir. Güneş (2012: s.32)'e göre öğretmenlerimizin

derslerde uyguladıkları yöntem ve tekniklerin hangi yaklaşıma ait olduğunu bilmeleri, Türkçe öğretimini bilinçli yürütmeleri açısından çok önemlidir. Ayrıca etkili bir Türkçe öğretimi için bilgi ağırlıklı sorulardan ve çoktan seçmeli testlerden vazgeçilmelidir. Bunun yerine beceri öğretimini gerçekleştiren ölçme değerlendirme etkinliklerine ağırlık verilmelidir.

Genel olarak bakıldığında öğretmenden kaynaklanan en büyük problemin öğretmenin Türkçe öğretimi konusundaki yetersizliği olduğu görülmüştür. Literatürde bahsedilen diğer problemler şu şekilde sıralanabilir;

- Öğretmenlerin yeterli ölçüde yöntem ve teknik bilgisine sahip olmaması, sahip olduklarını ise doğru şekilde kullanamaması,
- Bitişik eğik yazı öğretiminde, yazma konusundaki yetersizliği,
- Sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretimi konusunda bir Türkçe öğretmeni kadar uzmanlaşmamış olması,
- Türkçe öğretimi sırasında öğretmenlerin tercih ettikleri etkinliklerin bilgi ağırlıklı sorular ve çoktan seçmeli testlerden oluşması.

Türkçe öğretiminde öğretmen kaynaklı birçok sorun bulunmaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin hizmet içi eğitim gereksinimleri belirlenmeli, bu doğrultuda uygulamaya dayalı hizmet içi eğitim programları geliştirilip düzenlenmelidir (Girmen v.d., 2010: s.136). Hizmet içi eğitim bireyin çalışma hayatı sırasında verilen, mesleğinin gerektirdiği bilgi ve becerilerin kazandırılmasına yönelik, mesleki ve toplumsal gelişmelerden haberdar etmeyi amaçlayan eğitimidir (Gül, 2008: s.12). Hizmet içi çalışmalarda anadili olarak Türkçenin öğretimindeki etkili yöntem ve teknikler ile çağdaş program geliştirme anlayışına göre sınıf içi uygulamalarda, hedef davranışları kazandırmada izlenecek yaklaşımlar üzerinde durulmalıdır. Hizmet içi eğitimin yanı sıra öğretmenler, Türkçe öğretimindeki son gelişmeleri izleyebilmeleri için mesleki yayınlarla desteklenmelidir (Demirel, 1992: s.37).

Diğer Unsurlardan Kaynaklanan Sorunlar

Çalışmanın bu kısmında genel olarak öğretme-öğrenme sürecinde ortaya çıkan problemler ele alınacaktır. Araştırmada ayrı ayrı ele alınan sorunların yanı sıra okul donanımından ve kaynak yetersizliğinden kaynaklanan unsurlar da Türkçe eğitimindeki başarıyı dolaylı yollardan olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Güneş (2012: s.31) 'in yaptığı araştırma sonuçlarına göre ülkemizde yıllardır uygulanan yeni program ve kitaplara rağmen hala Türkçe derslerinde eski uygulamaların yapıldığı, sadece bilgiyi ölçen soruların sorulduğu, çoktan seçmeli testlerin uygulandığı görülmektedir. Onan (2013: s.127) ise benzer şekilde soruların önemine şu şekilde değinmiştir:

Yapılandırmacı sistem önemli ölçüde üst düzey zihinsel becerileri geliştirmeyi hedefleyen bir sistemdir. Bu becerilerin geliştirilmesinde soru önemli bir araçtır. Bu açıdan bakıldığında zihinsel becerileri geliştirmeyi hedefleyen bir eğitim yaklaşımına göre hazırlanmış öğretmen kılavuz kitaplarındaki metin sonu sorularının bilgi ve kavrama basamaklarında yoğunlaşması bir çelişkidir. Hazırlanan soruların bilişsel basamaklara eşit dağıtılması, özellikle de üst bilişsel basamaklar olarak tanımlanan analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarına önem verilmesi gerekmektedir.

Bunun yanı sıra Demirel (2011: s.52-58), çalışmasının sonucunda Türkçe öğretimi hakkındaki sorunları; kuralların ezberletilmesi, disiplinler arası yaklaşımların kullanılmaması, öğrencilerin dersi dikkatle dinlememesi, aktif öğretim yöntemlerinin kullanılmaması, dilbilgisi kurallarının verilmiş amaçlarının söylenmemesi, görsel sunulardan yararlanılmaması, öğrenci hazırbulunuşluk düzeyinin dikkate alınmaması, öğrencilere pekiştirici, ipucu, dönüt ve düzeltme verilmemesi, bireysel farklılıkların dikkate alınmaması, anlatımın uygulamadan kurala değil, kuraldan uygulamaya doğru yapılması olarak belirtmiştir.

Uygun ve Katrancı (2011: s.262)'nin yaptıkları çalışmada sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi ile ilgili karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerini; öğrencilerin dikkatinin çabuk dağılması, kelime dağarcıklarının yetersiz olması nedeniyle kendini ifade etmekte zorlanması, sınıfların kalabalık olması ve bu yüzden bazı etkinliklerin yapılamaması, öğretmenlerin yeterli yöntem ve teknik bilgisine sahip olmaması ve etkinliklerin uzun zaman alması şeklinde özetlemişlerdir. Onan (2013: s.115), Türkçenin ana dili olarak öğretiminde karşılaşılan sorunları; anadili eğitiminde farkındalık oluşturma sorunu, Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesinde karşılaşılan sorunlar, ana dili eğitiminde disiplinler arası bakış açılarının eksikliği ve ders kitaplarında karşılaşılan sorunlar olarak ele almıştır.

Sonuç

Toplumun bir üyesi olan insanın dış dünya ile olan tüm ilişkisi ana dili aracılığıyla sağlanır. Diğer bir deyişle, insan ancak ana dili sayesinde toplumun bir parçası olabilir (Aksan, 1975; Akt. Bear, 1993: s.177). Anadilimizin doğru ve etkili bir şekilde kullanılabilmesi ve gelecek nesillere özünü yitirmeden aktarılabilmesinin en etkili yolu elbette ki Türkçe öğretiminin titizlik ve özenle yapılmasıdır. Fakat ülkemizde Türkçe dersine gereken önemin verilmediği literatürde yer alan araştırmalardan ortaya çıkarılmış bir sonuçtur (Yapıcı, Demir, 2007; Güneş, 2012).

Ülkemizde anadili öğretimi çok eskiye dayanmamaktadır. Osmanlı eğitim kurumlarında “anadili” diye bir kavram yoktur. Ancak III. Selim ile birlikte bu alanda çalışmalara başlanmıştır. Bilimsel alandaki çalışmalar ise Cumhuriyet döneminde kendini göstermektedir

(Çelebi,2006: s.300). Atatürk döneminde Türkçe öğretimi daha fazla önem kazanmıştır. Milli devlet esasına dayanan ve temeli milli kültür olan Türkiye Cumhuriyeti bilim dili olarak Türkçeyi kabul etmiş ve Arapça, Farsça öğretimine son verip yaygın ve örgün öğretim kurumlarında sadece Türkçe öğretimine hız vermiştir (Ağar,2006: s.3).

Yakın zamana kadar Türkçe öğretimi yalnızca dil bilgisi öğretimi olarak görülmüş ve öğretim buna uygun olarak yapılmıştır (Yücer, 2011: s.132). Son dönemlerde ise dil öğretiminin bir beceri öğretimi olduğu gerçeğine göre hareket edilmiş ve bu doğrultuda temeli yapılandırmacı yaklaşıma dayanan Türkçe öğretim programı (2005) oluşturulmuştur. Yapılandırmacılık, bilginin birey tarafından duyular vasıtasıyla edilgin olarak alınmadığını, tam tersine öğrenenler tarafından yapılandırıldığını, üretildiğini öne süren bir öğrenme kuramıdır (Un Açıkgöz, 2005; Akt. Arslan, 2009: s.143). Yapılandırmacılıkta her kazanılan bilgi bir sonraki bilgiyi yapılandırmaya zemin hazırlar çünkü yeni bilgiler önceden yapılanmış bilgiler üzerine inşa edilir. Yapılandırmacılık bilginin biriktirilmesi ve ezberlenmesi ile değil, düşünme ve analiz etme ile ilgilidir (Keskinılıç ve Keskinılıç, 2005; Akt. Arslan,2009: s.143). Türkçe öğretiminin yapılandırmacı yaklaşıma göre düzenlenmesi yaşanan sorunları ortadan kaldırmada yeterli olamamıştır. Bunun sebebi olarak literatürde birçok unsur öne sürülmüştür. Bu araştırmada sözü edilen unsurlardan ayrıntılı olarak bahsedilmiştir.

Türkiye’de Türkçe öğretimine ilişkin birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların büyük bir kısmını, Türkçe öğretiminde yaşanan sorunlarla ilgili olan araştırmalar oluşturmaktadır. Araştırmada, mevcut literatürün bir kısmının ayrıntılı incelenmesi yolu ile Türkçe öğretiminin sorunlarına ilişkin bir doküman analizi yapılmıştır. Yapılan analizden elde edilen sonuçlara göre ise Türkçe öğretiminin sorunlarını oluşturan her bir sorun ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Öğretim programından kaynaklanan sorunlar genellikle kazanımların öğrencilere uygun olmaması, öğrenme alanlarının dengeli dağılması ve tema sayısının çok fazla olması gibi öğretme-öğrenme sürecini doğrudan etkileyen sorunlar olarak belirtilmiştir (Alyılmaz, 2010; Uygun, Katrancı, 2011). Bu sorunların en aza indirgenmesi amacıyla Türkçe öğretim programının alanında uzman bir kadro tarafından literatürde ele alınan sorunlar dikkate alınarak bahsedilen öğelerin yeniden düzenlenmesi ve yapılandırılması gerektiği söylenebilir.

Ders kitaplarından kaynaklanan sorunlarla ilgili literatürde genel olarak aynı sonuçlara yer verilmiştir. Bu sorunlar metinlerin uzun olması, görsellerin öğrenciye hitap etmemesi ya da metin ile ilişkilendirilememesi, konuların öğrenci seviyesine uygun olmaması olarak belirtilmiştir (Bölükbaşı, Sarıbaş, 2011; Civelek, 2011). Ders kitaplarını hazırlayan

uzmanların metin seçiminde bu hususlara dikkat etmesi ve görsellerin kullanımında metinle ilişkili olmasına özen göstermesi, bu sorunların çözümünü mümkün kılacaktır.

Öğretmenden kaynaklanan sorunlar ise literatürde en belirgin sorun olarak görülmüştür. Çünkü Türkçe öğretimini doğru kılan diğer unsurları dışarıda bıraktığımızda öğretmen unsuru istenilen öğretimin yapılabilmesi için yeterli olarak görülebilir. Türkçe öğretimi yapan öğretmenin alanında uzman olması, öğrenci ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alması, yeterli öğretim yöntem ve bilgisine sahip olması gerekir. Fakat ülkemizde öğretmenlerimizin bu özellikleri taşıma oranı oldukça düşüktür (Civelek, 2011; Güneş, 2012). Bununla birlikte ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerimizin Türkçe öğretimi alanında yeterli donanıma sahip olmaması, küçük yaşta Türkçe dersinin öğrenciler tarafından istenilen ölçüde benimsenememesi ve kazanılamaması gibi sonuçları ortaya çıkarabilmektedir. İncelenen literatürde de bu sorunlara çözüm olarak sunulan hizmet içi eğitimin, Türkçe öğretmenlerinin beklenen anadili eğitimini karşılaması konusunda faydalı olacağı söylenebilir. Ayrıca ilkokul kademesinde de ana dili eğitiminin Türkçe öğretmenleri tarafından yapılması da literatürde bahsedilen öneriler arasında yer almaktadır.

Diğer unsurlardan kaynaklanan sorunlar eğitim-öğretim sürecini etkileyen genel sorunlar olarak düşünülebilir. Bu sorunlar arasında sınıfların kalabalık olması, öğrencilerin derse karşı ilgisinin zayıf olması, öğretmenin eski yöntemleri kullanması ve bu nedenle öğrencinin ilgisini çekememesi gibi ifadeler yer almaktadır. Eğitim-öğretim sürecini etkileyen sorunlar büyük olasılıkla öğretmenden kaynaklandığı için Türkçe öğretmenlerinin kendilerini geliştirmeleri ve yöntem-teknik çeşitlerini artırmaları bu süreci olumlu etkileyebilir. Aynı zamanda okul donanım ve imkânlarının geliştirilmesinin, her öğrencinin özel olarak kabul görmesinin, anadilimizin korunması ve düzgün kullanımı adına etkinlik ve çalışmalar yapılmasının da Türkçe öğretimi sorunlarının üzerinde büyük ve olumlu etkilere sahip olacağı söylenebilir.

Ayrıca Türkçe öğretimi konusunda yapılan araştırmaların artırılması, daha geniş bir literatürün taranması getirilebilecek diğer öneriler arasında söylenebilir. Bu araştırmada öznel bir grupta yapılmış olduğu için, farklı gruplandırmalar ile Türkçe öğretiminin sorunlarına değinen çalışmalar oluşturulabilir.

Gelecek nesillere aktarılan Türkçe giderek değişime uğramakta ve yozlaşmaya mahkûm olmaktadır. Kültürümüzü, benliğimizi ve kimliğimizi temsil eden Türk dilinin korunup yaşatılması amacıyla yalnızca eğitimciler değil aileler de bilinçlendirilmelidir. Hem

öğretmenlerin hem de ailenin desteği ile küçük yaştan itibaren çocuklar Türkçeyi en doğru şekilde öğrendiği ve kullandığı takdirde anadilimiz milli benliğini kaybetmeden nesilden nesle aktarılabilecek ve böylece Türk kültürü ve kimliği asırlarca ayakta tutulabilecektir.

Kaynaklar

- Akyol, H. (2007). Türkçe Öğretim Programı: Yenilikler Ve Sorunlar. *İlköğretmen Dergisi*. (6), 32-36.
- Alyılmaz, C. (2010). Türkçe Öğretiminin Sorunları. *International Periodical For The Language Literature And History Of Turkish Or Turkic*. 5(3), 728-749.
- Arslan A., Orhan, S., Kırbaş, A. (2010). Türkçe Dersinde Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımının Uygulanmasına İlişkin Yönetici Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 14(1), 85-100.
- Arslan, A. (2009). Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı Ve Türkçe Öğretimi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 13(1), 143-154.
- Bear, J. (1993). *Anadil Ve Yabancı Dil Öğretimi*. Türk Eğitim Derneği 11. Öğretim Toplantısı. Ankara, Türkiye, 25-26 Mayıs.
- Bölükbaşı, C. Sarıbaş, M. (2011). İlköğretim Birinci Kademe (1,2,3. Sınıf) Türkçe Öğretimi Sorunları. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*1(1), 20-26.
- Bulut, A. (2006). *9. Sınıf Matematik Dersi 2005 Öğretim Programının Değerlendirme Boyutuna Dair Öğretmen Görüşleri*. Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Büyükkurt, G. (1993). *Anadili Öğretiminde Çağdaş Eğilimler*. Türk Eğitim Derneği 11. Öğretim Toplantısı. Ankara, Türkiye, 25-26 Mayıs.
- Calp, M. (2010). Özel Eğitim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Civelek, A. (2011). İlköğretim 4-5. Sınıflarda Türkçe Öğretiminde Yaşanılan Sorunlar. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*. 1(1), 27-37.
- Çelebi, M.D. (2006). Türkiye’de Anadili Eğitimi Ve Yabancı Dil Öğretimi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 21(2), 285-307.

- Demir, C. , Yapıcı, M. (2007). Anadili Olan Türkçenin Öğretimi Ve Sorunları. *Sosyal Bilimler Dergisi*. 9(2), 177-192.
- Demirel, Ö. (1992). İlkokullarda Türkçe Öğretimi Ve Sorunları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8, 31-38.
- Demirel, Ö. (2011). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Öğretim Sorunları Ve Bu Sorunların Çözüm Yolları. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*.1(1), 50-59.
- Girmen, P., Kaya, M.F., Bayrak, E. (2010). *Türkçe Eğitimi Alanında Yaşanan Sorunların Lisansüstü Tezlere Dayalı Olarak Belirlenmesi*. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu. Elazığ, Türkiye, 20-22 Mayıs.
- Gül, T. (2008). Hizmet İçi Eğitim İle Öğretmenin Geliştirilmesi. *İlköğretmen Dergisi*. 23(1), 12-14.
- Güneş, F. (2012). Testlerden etkinliklere Türkçe öğretimi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 1(1), 31-42.
- Güzel, A., Karadağ, Ö. (2013). Anlatma Becerileri Açısından “Türkçe Dersi Öğretim Programı (6,7,8. Sınıflar)” na Eleştirel Bir Bakış. *Anadili Eğitimi Dergisi*. 1(1), 45-52.
- Güzel, A., Karatay, H. (2013). “Bölüm 6”, Türkçenin Ana Dili Olarak Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, 1.bs., Bilginer Onan. Ankara: Pegem Yayınları.
- Kırmızı, F., Akkaya, N. (2009). Türkçe Öğretimi Programında Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 25(1), 42-54.
- Özdemir, O. (2011). Üniversitelerde Türkçe Öğretimi Sorunları. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*.1(1), 85-98.
- Sever, S. (2003). Türkçe Öğretiminde Yeni Yapılanma Çalışmaları. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*. 13, 27-38.
- Susar, F. (2001). Türkçe Öğretiminde Öğretmen Boyutunda Karşılaşılan Sorunlar Ve Bunun Öğretmen Performansına Etkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 10, 53-65.
- Şahin, İ. (2007). Yeni İlköğretim 1. Kademe Türkçe Programının Değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*. 6(2), 284-304.

- Uygun, M., Katrancı, M. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 4(1), 255-270.
- Yalar, T. (2010). İlköğretim 3.Sınıflarda Türkçe Dersi Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Görüşlerine Göre Belirlenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*. 15, 30-41.
- Yıldırım, F., Er, O. (2013). Türkçe Dersi Öğretim Programı Dinleme/İzleme Alanı Amaç Ve Kazanımlar Boyutunun Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. 2(2), 231-250.
- Yücer, S. (2011). İnternet Yoluyla Türkçe Öğretimi Ve Sorunları. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*. 1(1), 132-143.